Omgevingsvisie Harderwijk

Regierapport / Ambities en opgaven

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1.	Doel	1
1.2.	Ambities en opgaven	3
2	**Methode en leeswijzer**	**5**
2.1.	De HarderwijkseAlliantieBenadering	5
2.2.	AB- Regiebord	7
3	**Basisstructuur**	**9**
3.1.	Opbouw	9
3.2.	I - Natuurlijk systeem	11
3.3.	II- Gezonde en veilige leefomgeving	13
3.4.	III - Sociaal netwerk	15
3.5.	IV - Historische structuurdragers	17
4	**Ontwikkelperspectief**	**19**
4.1.	Drie scenario's	19
4.2.	Scenario 'Duurzame stad'	21
4.3.	Scenario 'Regiostad'	23
4.4.	Scenario 'Inclusieve stad'	25
4.5.	Toekomstperspectief	29
5	**Doelgerichte accenten**	**31**
6	**Gebiedsagenda**	**33**

WILLEM – ALEXANDER
VAN GOOL
• ELBURG
TE KOOP

1 Inleiding

1.1. Doel

Voor u ligt het regierapport I 'Ambities en opgaven'.

Structuurvisie
In 2012 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Harderwijk 2031 vastgesteld. Een integraal document met daarin een viertal ontwikkelsporen: de zorgzame stad, de aantrekkelijke stad, de ondernemende stad en de verbindende stad. Deze visie wordt nu opgevolgd door de omgevingsvisie Harderwijk. De structuurvisie moet na 10 jaar geactualiseerd worden én met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet op 1 juli 2022, verplicht de rijksoverheid gemeenten om een omgevingsvisie op te stellen. Deze vervangt de structuurvisie.

Omgevingsvisie
Met de Harderwijkse omgevingsvisie worden de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving vastgesteld, in samenhang met de wensen en behoeften uit de samenleving. Het is een startpunt voor gemeentelijke initiatieven, en vormt een afwegingskader om initiatieven van burgers, organisaties en andere partijen te beoordelen. Dit laatste gebeurt meestal op basis van het omgevingsplan.

De omgevingsvisie wordt het leidende en integrerende beleidsdocument voor alle fysieke ontwikkelingen van Harderwijk. Hierin wordt uitgelegd hoe we om willen gaan met de maatschappelijke opgaven, hoe we gaan prioriteren en welke eisen we stellen aan initiatieven van derden.

Uitgangspunten
Oplossingsrichtingen worden gebaseerd op 2 belangrijke uitgangspunten:
- Het welbevinden van onze burgers staat voorop
- Het natuurlijk systeem is drager voor de ontwikkeling. Daarmee wil Harderwijk haar steentje bijdragen bij het vergroten van de biodiversiteit en het voorkomen van klimaatverandering door een verantwoorde omgang met natuurlijke bronnen, waarden en systemen.

In de omgevingsvisie worden de uitdagingen en oplossingsrichtingen helder gemaakt. En daardoor kunnen we ook:
- Ons beleid beter afstemmen met buurgemeenten en andere overheden en organisaties
- Burgers beter betrekken in de hoofdontwikkeling en hoofdkeuzen van Harderwijk.
- Onderbouwen welke ruimtelijke claims er nodig zijn voor de ontwikkeling van Harderwijk de komende 10 tot 20 jaar.

Gemeentelijke initiatieven
De omgevingsvisie is daarnaast een startdocument voor allerlei nieuwe trajecten.
- Vanuit de omgevingsvisie kan de gemeente initiatieven nemen voor verbetering en optimalisatie, dat betreft programma's voor bijvoorbeeld het bouwen van woningen, natuurontwikkeling i.c.m. de zonering van recreatie of het kwalitatief verbeteren van de leefomgeving;
- Projecten initiëren, zoals de herinrichting van een weg, herstructurering of transformatie van gebieden of de bouw van een sociale voorziening;
- Beleid maken over specifieke onderdelen, zoals een speelplan of een bomenplan waarmee dat beleid dan goed kan worden afgestemd op ander beleid

Afweging en inspiratie via Omgevingsplan
De meeste projecten en initiatieven vinden op wijkniveau plaats. De omgevingsvisie geeft de hoofdlijnen weer voor doorvertaling naar het omgevingsplan, dat op wijkniveau duidelijkheid geeft over wenselijke en mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Ze geeft een basis om regie te voeren m.b.t. initiatieven van burgers en organisaties door:
- Duidelijkheid te kunnen geven of plannen passen of niet (afwegen);
- Over onhaalbare (of onwenselijke) ideeën snel te communiceren;
- Kwaliteit te kunnen toevoegen aan projecten en ze waar mogelijk te koppelen aan andere te behalen doelen.

In gesprek gaan
Het gesprek in de Harderwijker en Hierder samenleving zal moeten gaan over onze gezamenlijke na te streven toekomst en de vraag wat we met elkaar willen bereiken. Het gesprek gaat over onze ambities en welke opgaven zien we ons gesteld. Kortom, wat vinden we belangrijk? Voor onszelf maar ook voor de generaties na ons.

Met een bevolking van bijna 50.000 inwoners kan het niet anders zijn dat daar veel verschillende meningen over zijn. Toch zijn er ambtelijk uit de inmiddels bijna dertig sleutelgesprekken én het onlinestadsgesprek toch een aantal rode lijnen te ontdekken. Gezamenlijk zien we een aantal opgaven voor ons liggen.

Dit rapport is bedoeld als discussiestuk voor de gemeenteraad. Ook wordt het besproken met diverse vertegenwoordigers van de Harderwijkse samenleving. Ideeën uit dit rapport worden door middel van stellingen via het Onlinestadsgesprek, voorgelegd aan de deelnemers aan de vele sleutelgesprekken, de zogenaamde sleutelfiguren, college van B&W en gemeenteraadsleden.

De raad heeft een grote rol bij het bepalen van de koers van de omgevingsvisie. De besluitvorming wordt langzaam opgebouwd, met enkele stappen. Dit rapport is een eerste aanzet met een beschrijving van de belangrijkste opgaven. Het betreft daarmee een niet limitatieve opsomming van opgaven waarop de omgevingsvisie richting moet geven. Dit document is daarmee de aanzet voor een omgevingsvisie dat in samenspraak verbeterd, aangevuld en genuanceerd kan worden om daarmee straks een volledige, integrale omgevingsvisie te kunnen opstellen.

De analyses zijn gekoppeld aan themakaarten in de Stadsatlas Harderwijk (bijlage 1), die mede leidend gaan worden voor onderbouwing van opgaven en de koersbepaling in de omgevingsvisie. Het is daarmee een werkdocument. Met de vaststelling van dit document zal het een belangrijke bouwsteen zijn voor de omgevingsvisie Harderwijk 2040.

1.2. Ambities en opgaven

Harderwijk is een prachtige gemeente met een compacte structuur, geografisch geweldig gelegen tussen twee grote Natura2000 gebieden met veel bos en water, poort naar de Randstad/poort naar de Veluwe; historische Hanzestad met veel authenticiteit/identiteit en het mooie dorp Hierden; hooggewaardeerde nieuwe plekken: Crescentpark, Boulevard met allure en Wijde Wellen, Strandeiland (voor lokaal gebruik), Waterfront en regionale voorzieningen met o.a. St. Jansdal ziekenhuis. Het blauw, groen en goud van de stad moet worden gekoesterd en waar mogelijk worden uitgebouwd.

Er is dus veel te beleven (dagrecreatie) in Harderwijk voor meerdere doelgroepen: natuurbeleving, watersport, culinair hoog niveau, boulevard, Dolfinarium, Zwaluwhoeve, diverse musea en historie. Ook het ondernemersklimaat is gezond: veel nieuwe bedrijven vestigen zich of bestaande bedrijven groeien.

Niet alles gaat goed. We zien enkele majeure problemen op het gebied van landschap en stedenbouw (woningtekorten, klimaateffecten, afname biodiversiteit, afname groen in de stad), gezondheid (milieu belast woonklimaat), leefstijl (te weinig bewegen, eenzaamheid en stress) en sociale samenhang (bepaalde groepen van de bevolking hebben extra aandacht nodig, met name ouderen en jongeren).

Daarnaast moeten we besluiten gaan nemen over de koers van ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het buitengebied, wat doen we met de afnemende agrarische aktiviteit en hoeveel inwoners moeten we huisvesten in de komende decennia. Tenslotte is echt aandacht nodig voor onze parel: de binnenstad en de lokale economie.

Naar voren kijken
Ambitie mag in het licht van de ontwikkeling van onze gemeente worden gelezen als het streven. Wat willen we bereiken? In de Stadsvisie Harderwijk 2031 (Ambitiedocument voorafgaand aan de structuurvisie) heeft de gemeenteraad in 2012 gekozen voor het pakken van de kansen die zich voordoen, daarbij kijkend hoe zij de regio daarin kon betrekken.

Als we het over opgaven hebben dan zijn dat concrete problemen/knelpunten uit de samenleving waarop de gemeente een antwoord moeten hebben. Kortom welke problemen moeten we zien op te lossen? We kijken daarbij nadrukkelijk naar de samenhang tussen de allianties (samenwerkingsverbanden) van het natuurlijke systeem (als basis), de alliantie van mens en maatschappij (wat heeft de samenleving nodig?) en de gebouwde omgeving (wat moeten we daarvoor in de fysieke leefomgeving bouwen/aanleggen?).

We zijn tien jaar verder na de vaststelling van de structuurvisie en de tijd heeft niet stilgestaan. Trends die zich toen voordeden zijn nog steeds waarneembaar, andere zijn afgenomen en nieuwe trends hebben zich geopenbaard. Zo wordt ook onze gemeente geconfronteerd met veel opgaven met consequenties voor de fysieke inrichting.

Ook zijn er ontwikkelingen gaande, in gang gezet door individuen (denk aan sportcoaches die de openbare ruimte gaan gebruiken voor bootcampen); organisaties (denk aan Endura met diverse energie initiatieven) en de gemeentelijke overheid zelf (denk aan Jongeren Op Gezond Gewicht, JOGG).

Wat vooraf ging....terug kijken
Harderwijk kent een lange geschiedenis en heeft vooral de laatste 70 jaar een stormachtige groei doorgemaakt. Daarmee zijn we ook wat losgeraakt van onze oorsprong. Daarom hebben we gekeken naar de wordingsgeschiedenis van Harderwijk en Hierden en de verbondenheid met de natuurlijke systemen, of wel de bodem en watersystemen. Om daarmee van het verleden te leren over hoe in het verleden keuzes tot stand zijn gekomen en wat we daarvan kunnen leren of hoe we zaken die zich nu openbaren beter kunnen begrijpen. Dit noemen we de Stadsgenese (bijlage 2).

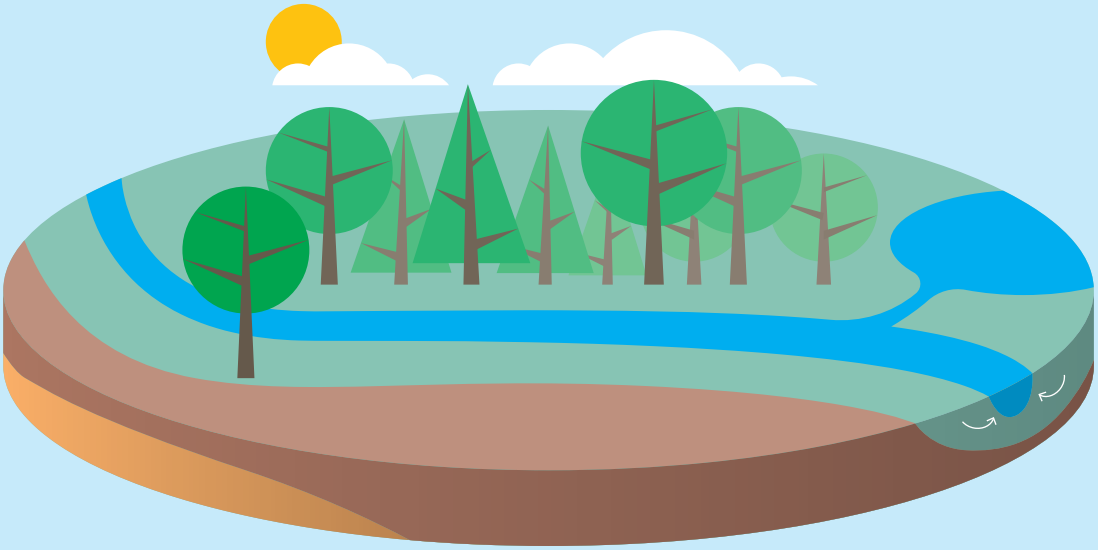
AlliantieBenadering (AB)

Alliantie mens en maatschappij
Lichamelijke en geestelijke gezondheid, zelfredzaamheid, werkgelegenheid, opleiding, leeftijd, inkomen

Alliantie bebouwing en infrastructuur
Bebouwing, voorzieningen, verkeer, spoor en overige netwerken

Natuurlijke alliantie
Bodem en ondergrond, water, grondwater en kwel, natuur en groen, klimaatveranderingen

2 Methode en leeswijzer

2.1. De Harderwijkse AlliantieBenadering

Harderwijk is de eerste gemeente van Nederland die de omgevingsvisie opstelt aan de hand van de AlliantieBenadering (AB). Dit is een methode voor ruimtelijke systeemplanning, die:

- Het natuurlijk systeem als basis neemt
- Het domein Ruimte en het domein Samenleving aan elkaar koppelt
- Mede gericht is op het in contact komen met de geschiedenis van Harderwijk (weten waar je vandaan komt)
- En bovendien goed aansluit bij de geest van de Omgevingswet, die gericht is op integraliteit en de nadruk legt op de fysieke aspecten van maatschappelijke behoeften.

De AB gaat uit van het denken in drie allianties. (Allianties zijn groepen mensen of organisaties, die samenwerken binnen een systeem):

1. De basis van het natuurlijke systeem is in de AB vertegenwoordigd door de Natuurlijke Alliantie. Deze gaat over wat de aarde ons gegeven heeft: bodem, water, natuur en groen, klimaat.
2. Het domein Ruimte is verder vertegenwoordigd door de Alliantie van Bebouwing en Infrastructuur. Deze gaat over de ingerichte leefomgeving, zoals bebouwingen, wegen en spoorlijn, kabels, leidingen en riool.
3. Het domein Samenleving komt terug in de derde alliantie: de Alliantie van Mens en-Maatschappij. Deze gaat over het sociale domein, met onderwerpen als gezondheid, werkgelegenheid, inkomen en eenzaamheid.

Voor meer info kijkt u op: www.alliantiebenadering.nl

AB-Regiebord

rapport Metho-dische basis

Strategisch | Tactisch | Operationeel

I Vertrekpunt

A. Wat speelt er in en rond het gebied?

Sleutelgesprekken

Trends en ontwik-kelingen

B. Geldt er beleid van hogere overheden?

Beleidsdatabank

II Kennisbasis

C. Wat weten we?

Stadsgenese

Stadsatlas

GIS-bibliotheek

D. Welke knelpunten en kansen zien we?

III Basisstructuur

E. Wat wordt onze basisstructuur?

F. Welke scenario's kunnen we identificeren?

IV Visie

Regierapport

G. Wat wordt ons ontwikkelperspectief?

Omgevingsvisie

H. Welke doelgerichte accenten leggen wet

V Borging

Omgevingsplan

I. Hoe gaan we dit regelen?

J. Hoe en wat gaan we monitoren?

Hoe verder?

2.2. AB- Regiebord

Het Regiebord van de Alliantiebenadering helpt om een strategisch werkproces te ordenen en vast te leggen. Ze legt 5 hoofdfasen vast aan de hand van richtinggevende vragen.

I Vertrekpunt/ gerealiseerd
Bij de start is gekeken naar wat er speelt rondom en in de stad, via onderzoeken en gesprekken. Dat is gedaan voor de drie allianties, ook is het beleid geïnventariseerd.

Producten:
- Een analyse van Trends, ontwikkelingen wensen en behoeften, geformuleerd door de ambtelijke organisatie (bijlage 1)
- Analyse is gecheckt in bijna dertig sleutelgesprekken met circa 160 mensen uit de Harderwijker samenleving (bijlage 3);
- Een beleidsanalyse van het gemeentelijk beleid en het beleid van hogere overheden (Bijlages 4 en 5)

II Kennisbasis/ gerealiseerd
De kennis over de stad is verzameld op de drie planniveaus operationeel, tactische en strategisch. Ook dit is weer uitgevoerd voor de drie allianties.

Producten:
- GIS bibliotheek, een set van circa 80 bronkaarten in een GIS-bibliotheek (operationeel)
- In de Stadsatlas Harderwijk (bijlage 1) is op 16 themakaarten weergegeven welke opgaven we zien op het niveau van de natuurlijke alliantie, de alliantie van mens en maatschappij en de verbinding van die twee op de alliantie de gebouwde omgeving (tactisch)
- In de stadsgenese (bijlage 2) is gekeken naar de oorsprong, de wordingsgeschiedenis. Met andere woorden hoe heeft de relatie tussen de laag van bebouwing en infrastructuur in relatie tot de natuurlijke systemen in de loop van de tijd zich ontwikkeld en wat concluderen we daaruit.

III Basisstructuur/ voorstel in dit rapport
Vanuit de grote hoeveelheid verzamelde informatie is geanalyseerd dat hoewel er veel goede dingen gebeuren in Harderwijk en Hierden er af en toe samenhang tussen projecten ontbreekt.

Daarnaast wordt duidelijk dat het ruimtegebruik in onze gemeente extensief is daar waar het de prachtige beschermde natuurgebieden betreft en wellicht mede daardoor intensief daar waar het de overige ruimte betreft. Ofwel Harderwijk is flink verstedelijkt en de druk op het buitengebied neemt toe. De bedrijventerreinen raken vol en tegelijkertijd zien we de agrarische functie afnemen. Ook zijn er andere plekken in de stad waar we zien dat de functie aan het veranderen is, zoals in delen van de binnenstad maar ook functies van kerk- en bankgebouwen.

Ook zien we een enorme toename van elektrisch vervoer van met name (bak)fietsen en auto's maar ook steps en scooters. Ten slotte wordt de samenwerking met onze buurgemeenten Ermelo en Zeewolde steeds hechter en moeten we de consequenties van onze keuzes voor hen en andersom meenemen in de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie moet daarom richting geven aan vier typen opgaven:
1. Basisstructuur oftewel het systeem op orde;
2. Scenario's en een daaruit samengesteld ontwikkelperspectief
3. Doelgerichte accenten en welke onderwerpen verdienen die hoge prioriteit.
4. Gebiedsgerichte keuzes.

Product:
- In dit rapport vindt u een voorstel voor de Basisstructuur en de Scenario's. Ze is een eerste aanzet met een beschrijving van de belangrijkste opgaven. Het betreft daarmee een niet limitatieve opsomming van opgaven waarop de omgevingsvisie richting moet geven. Dit document is daarmee de aanzet voor een omgevingsvisie dat in samenspraak verbeterd, aangevuld en genuanceerd kan worden om daarmee straks een volledige, integrale omgevingsvisie te kunnen opstellen.
- Het is een werkdocument. Met de vaststelling van dit document zal het een belangrijke bouwsteen zijn voor de omgevingsvisie Harderwijk 2040.

IV Visie/ nog te maken
De scenario's zijn opgesteld met het fundament van de Basisstructuur. Door een keuze of combinatie van scenario's wordt een Ontwikkelperspectief opgesteld. Dat perspectief is samen met de Basisstructuur het hart van de omgevingsvisie.

Dit geheel wordt aangevuld met een aantal doelgerichte accenten, dat zijn initiatieven of projecten met een aanvullende betekenis.

Product:
- omgevingsvisie

V Borging/ nog te maken
De juridische en planologische regelingen en uitwerking wordt in fase V gerealiseerd. Dit wordt nu voorbereid met een pilot voor Omgevingsplan Stadsdennen.

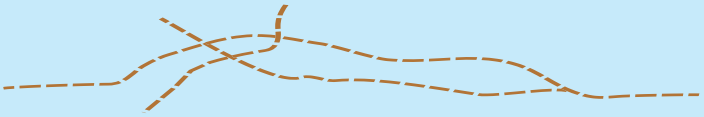
Ook wordt dan een doorkijk gegeven naar monitoring en het verdere planproces.

Producten:
- omgevingsplan pilot Stadsdennen
- Memo 'Hoe verder"?'

Opbouw van de Basisstructuur

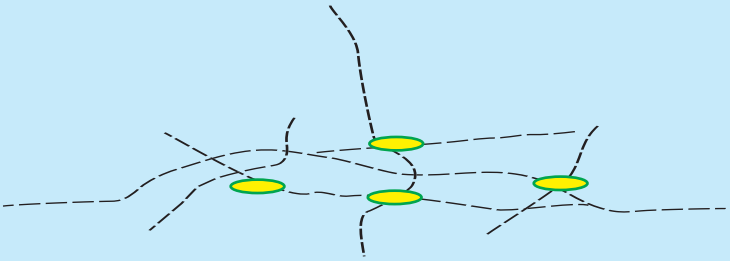
Erfgoed/ uit drie allianties

IV: Herkenbare historische structuurdragers

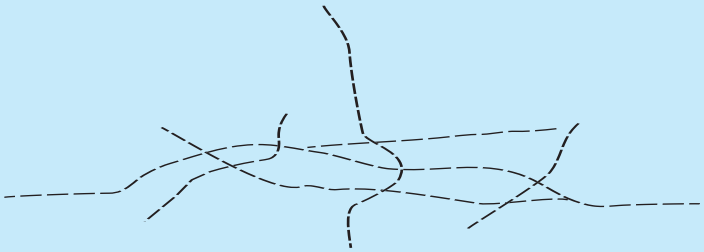
Alliantie mens en maatschappij

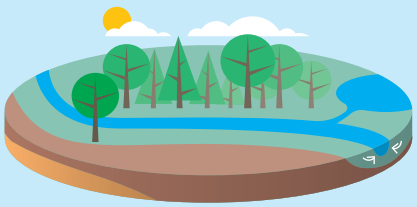
III: Sociaal netwerk

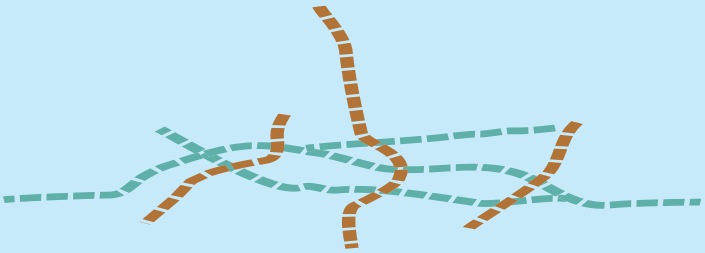
Alliantie bebouwing en infrastructuur

II: Gezonde en veilige leefomgeving

Natuurlijke alliantie

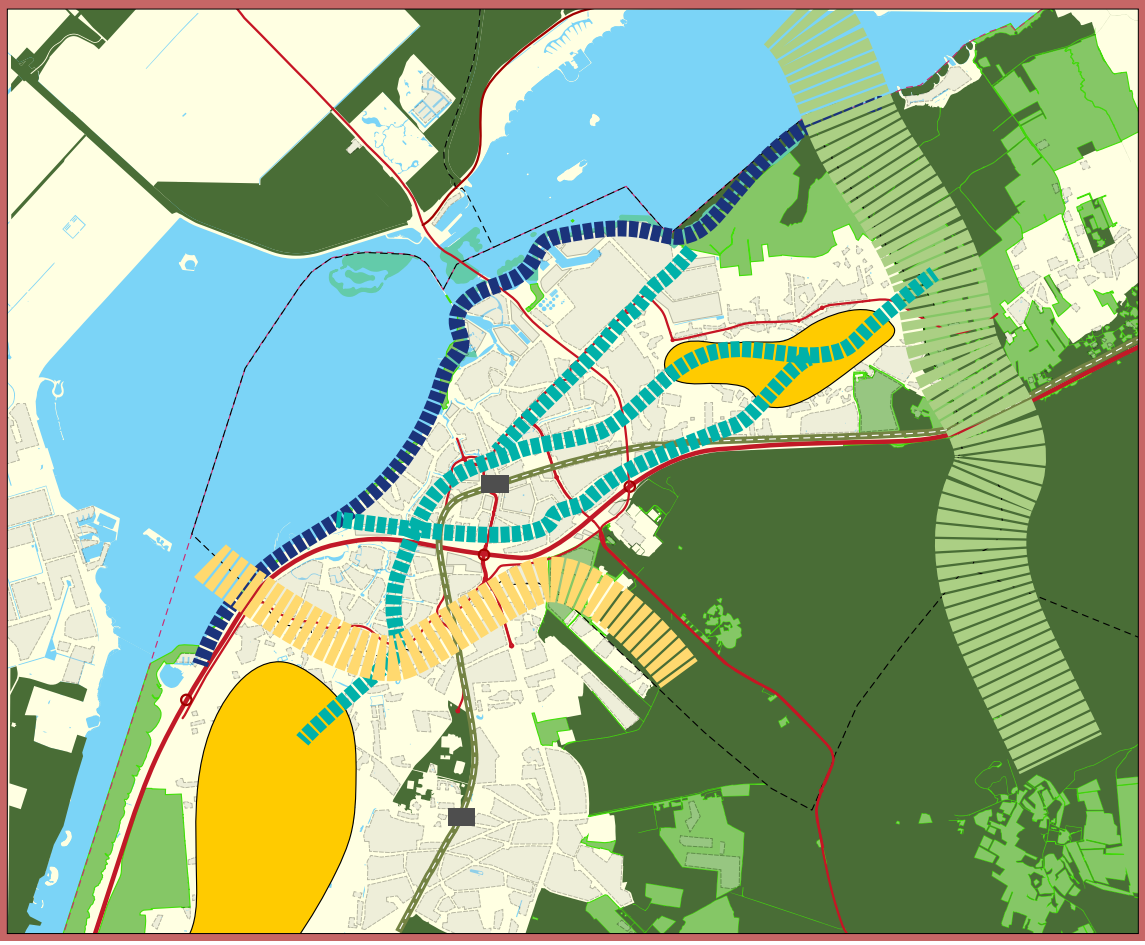
I: Natuurlijk systeem als basis

3 Basisstructuur

3.1. Opbouw

De basisstructuur vormt het uitgangspunt voor de toekomstige doorontwikkeling van Harderwijk. Deze structuur wordt vastgelegd in de omgevingsvisie en is van strategisch belang en daarmee richtinggevend voor iedere nieuwe ontwikkeling. Daarin worden vier structuren onderscheiden die onderling weer verband met elkaar hebben.

I. Natuurlijk systeem als basis voor het verbinden van bos, stad en water; voorbereid op klimaatveranderingen;
II. Een gezonde en veilige leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten en waar milieu impact op mens en natuur zoveel mogelijk wordt beperkt;
III. Een sociaal netwerk met woonzones/ zorgvlekken goed verdeeld over de gemeente. De gemeente zet steeds meer in op eigen kracht en eigen regie van de samenleving: 'samenredzaamheid'.
IV. Herkenbare historische structuurdragers met meer eenheid in stedelijke hoofdstructuur en de binnenstad als kern.

Basisstructuur omgevingsvisie Harderwijk

I- Natuurlijk systeem, eerste afbeelding

Open land-schap

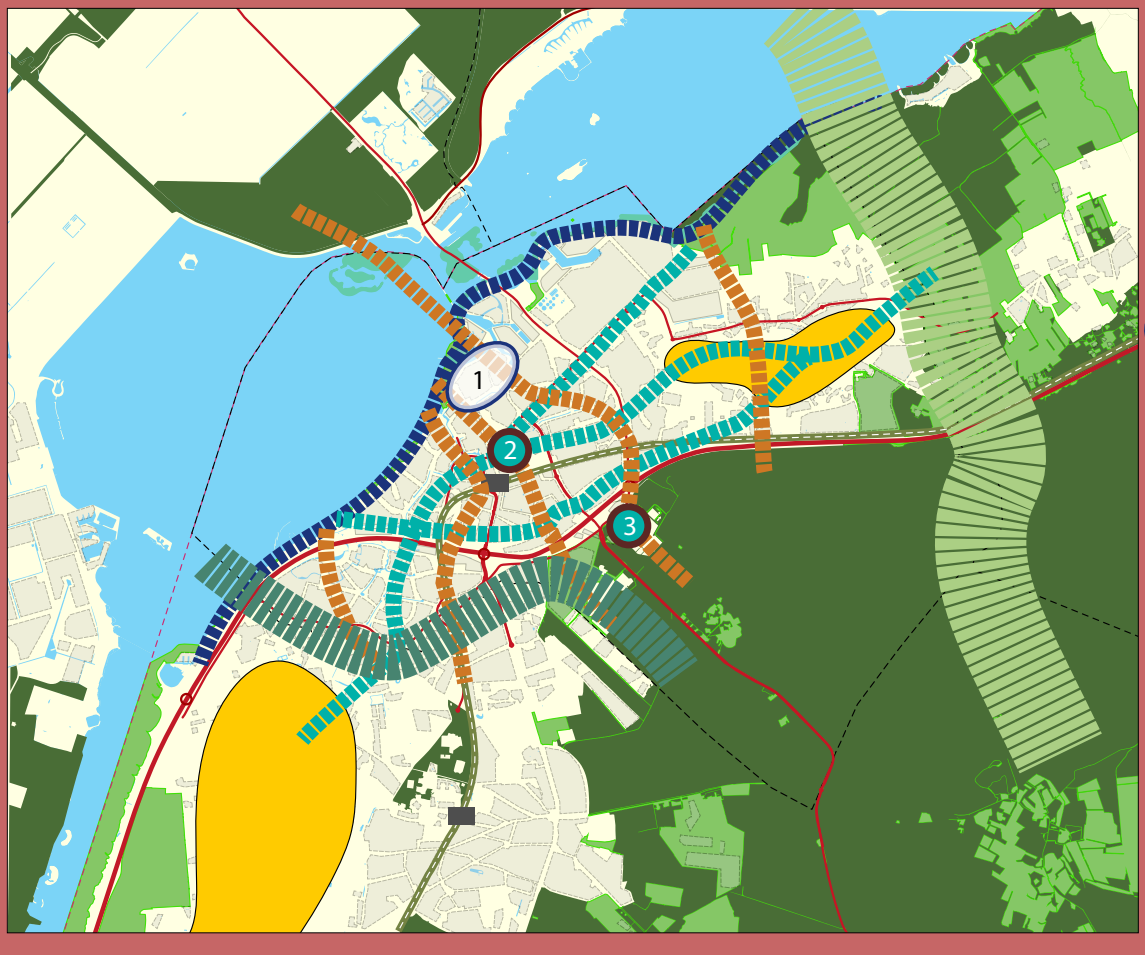
Stad - Land zones/ zoek-gebieden

Nationale natuur-verbinding

Open land zone

Natuurlijke kustzone

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Basisstructuur omgevingsvisie Harderwijk

I- Natuurlijk systeem, tweede afbeelding

Stad- Veluwe zone

Knooppunt 1: Vestinggordel

Knooppunt 2: Volkspark Sypel

Knooppunt 3: Poort naar de Veluwe

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

3.2. I - Natuurlijk systeem

De nieuwe basisstructuur van Harderwijk is opgebouwd uit een aantal lagen.

Regionale inbedding in natuur
Harderwijk is ingebed tussen Veluwe en Randmeer, twee grote Natura2000 gebieden met een beschermde natuurstatus. Aan de noordoostzijde liggen gebieden, die behoren tot het Natuurnetwerk en de provinciale groene ontwikkelingszone. Natura2000 gebieden zijn beschermd. Ook het Gelders Natuur Netwerk heeft een beschermde status, maar iets lager. Aan de zuidwestzijde is een open landzone gelegen, een relatief weinig bebouwd gebied die een buffer vormt tussen Harderwijk en Ermelo.

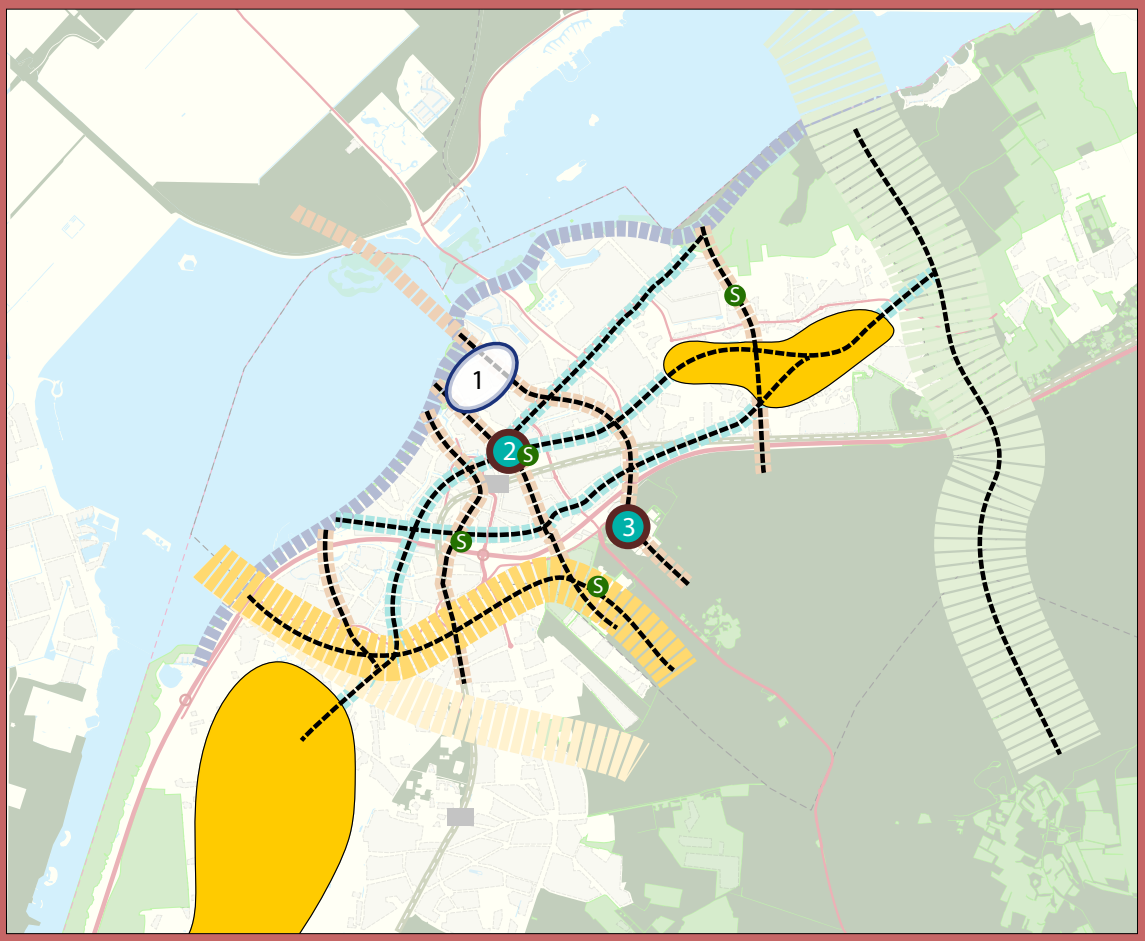
Trends
De kwetsbare natuur staat onder druk door toenemende stikstofemissies. De stedelijke omgeving raakt meer en meer verdicht door inbreiding en herstructurering. Het klimaat verandert met als gevolg een snelle stijging van de temperatuur. Droogte, extreme buiten, het zakken grondwaterstand door Flevopolder vanaf '68 en hitte met o.a. als gevolg de verslechtering van de kwaliteit van oppervlaktewater terwijl de behoefte toeneemt.

Groen en blauw in de stad
De groenstructuren in Harderwijk zijn veelal per wijk ontwikkeld. Hierdoor hebben veel wijken een groenstructuur en ontbreekt een structuur op het niveau van het gehele stedelijke gebied. Dit geldt ook voor de waterstructuur dat bij elke ontwikkeling is uitgebreid, vaak op technische grondslag in plaats van het natuurlijke watersysteem.

Stad - Land zones
De omgevingsvisie richt zich daarom op een doorgaand stelsel van 'recreatieve natuurverbindingen' op stadsniveau. Deze bestaat ten eerste uit Stad - Land verbindingen, die de open landschappen aan weerszijden van Harderwijk met elkaar verbinden. Ze voeren zoveel mogelijk over bestaande groen- en/of waterstructuren, die met elkaar verbonden worden.

Stad - Veluwe zones
Stad- Veluwe zones verbinden de stad met de Veluwe, ook deze combineren bestaand groen- en/of waterstructuren tot een stedelijk niveau. Deze zones zijn , naast een recreatieve natuurverbinding ook van ecologische betekenis, ze combineren de natuurlijke gradiënten tussen Veluwe en Randmeer.

Uitgangspunt omgevingsvisie
Met een Groen- en waterstructuur wordt dat vastgelegd in de omgevingsvisie om daarmee groenstructuren te verbinden, de kwaliteit daarvan te borgen en het watersysteem klimaat robuust te maken.

Basisstructuur omgevingsvisie Harderwijk

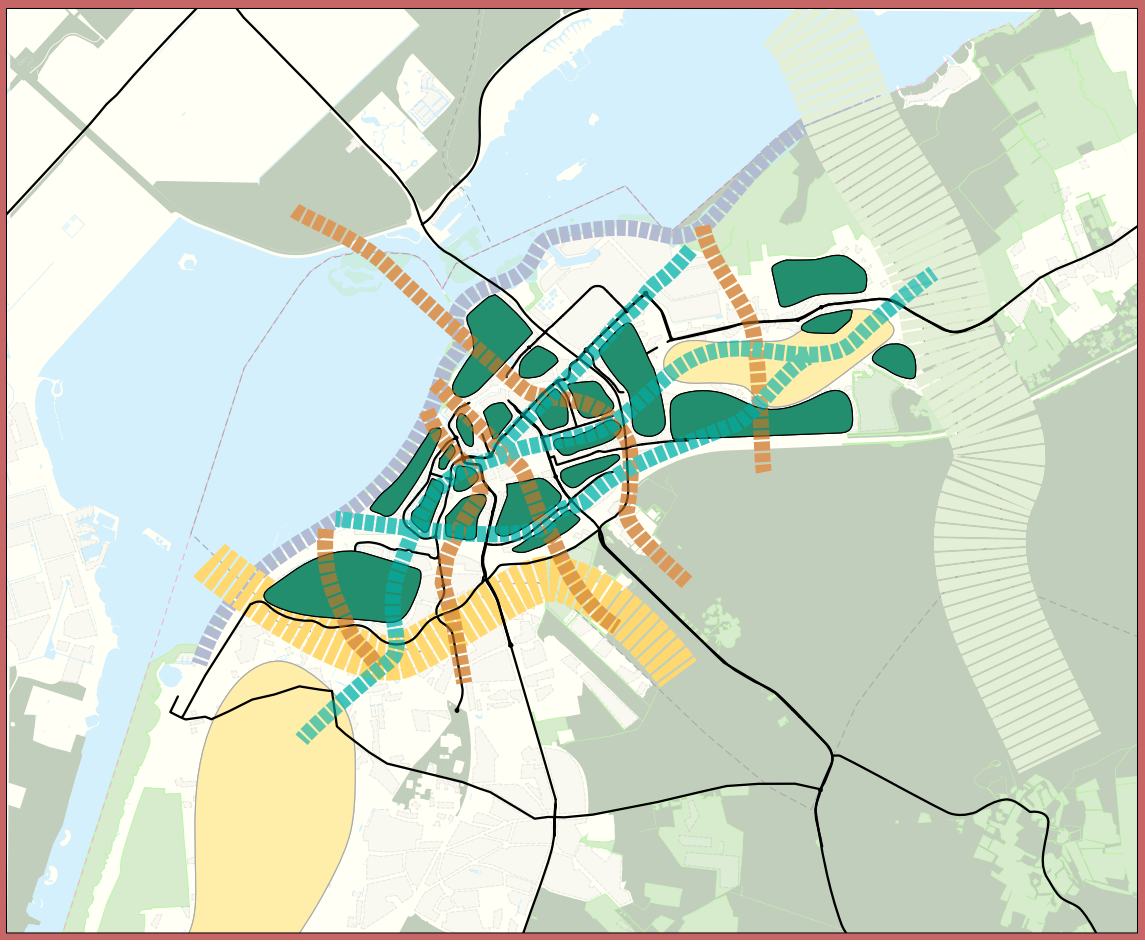
II - Gezonde en veilige leefomgeving

Stedelijk netwerk fiets en wandelpaden

Sportclusters

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Lorem ipsum

Basisstructuur omgevingsvisie Harderwijk

II - Gezonde en veilige leefomgeving

Luwtegebieden

Luwtegebied

Hoofdwegen

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

3.3. II- Gezonde en veilige leefomgeving

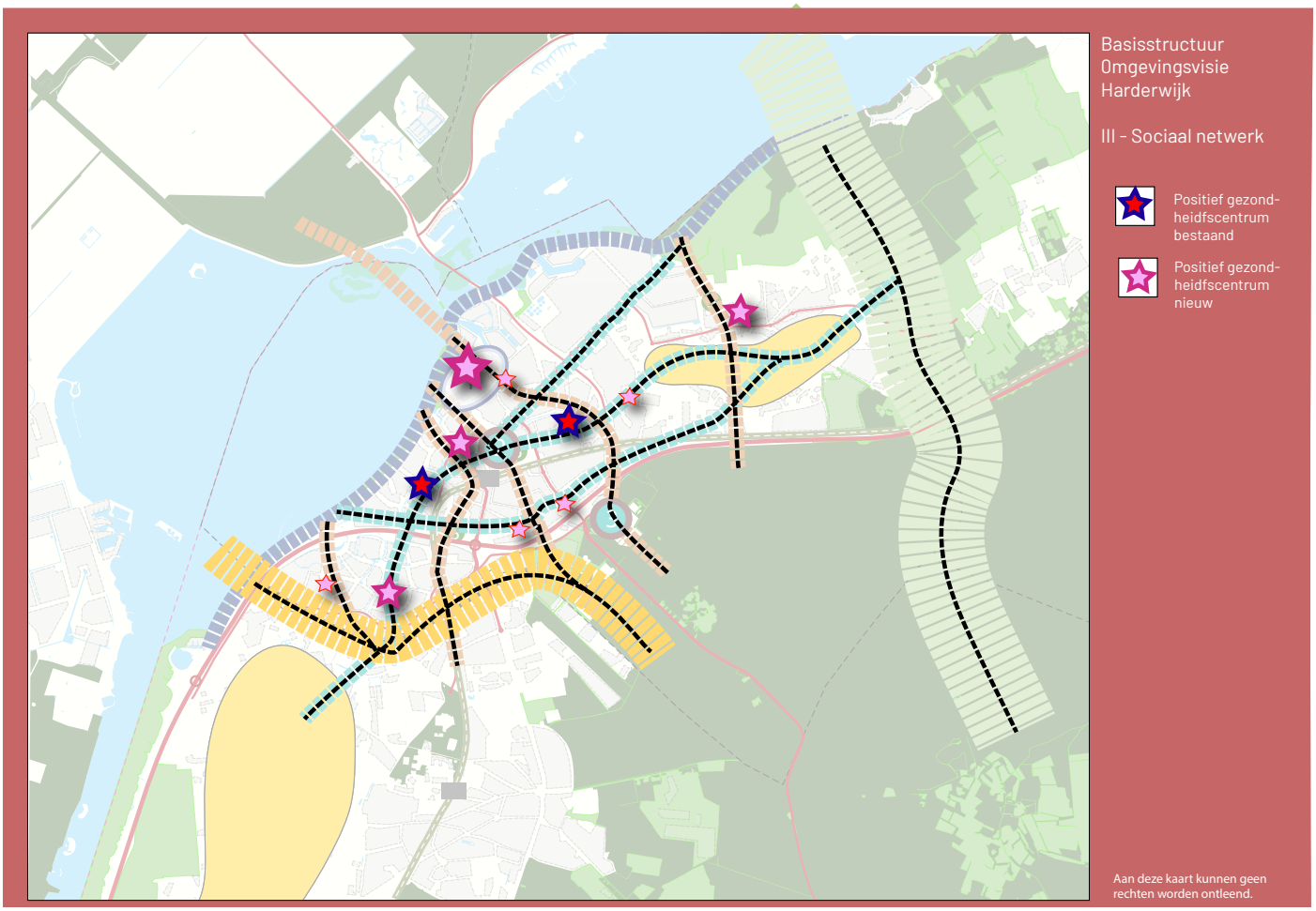
Uitnodigen tot een gezonde leefstijl
De gemeente wil iedereen bewegen tot een gezonde leefstijl door hen te stimuleren om veel te bewegen in de buitenlucht. Dit helpt om zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheid te bevorderen.

Inspirerende beweegroutes
De groenstructuur is uitermate geschikt om ook een netwerk van veilige, uitnodigende fiets- en wandelpaden in combinatie met beweegroutes, fietsknooppuntennetwerk, speeltuin en -veldjes te creëren. Daarmee wordt een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat bewerkstelligd. De stad kent vier sportclusters, deze worden verbonden door het nieuw te vormen netwerk.

Luwtegebieden
De inwoners van de stad worden dagelijks geconfronteerd met een forse milieubelasting van o.a. verkeersgeluid en emissies zoals NOX, CO2 en fijnstof.

De milieubelasting moet teruggedrongen worden in zogenaamde luwtegebieden. Dat zijn woongebieden die door de hoofdwegenstructuur van elkaar gescheiden worden. Door een woongebieden aan te wijzen als luwtegebieden kunnen aantal maatregelen worden genomen om de milieubelasting in woongebieden te verminderen.

Uitgangspunt omgevingsvisie
Met het in de omgevingsvisie vastleggen van een goed netwerk van veilige, uitnodigende fiets- en wandelpaden in combinatie met beweegroutes, fietsknooppuntennetwerk, speeltuin en -veldjes wordt een aantrekkelijk woon, werk en leefklimaat bewerkstelligd. Daarnaast worden in de omgevingsvisie luwtegebieden aangewezen: hier staat de omgevingskwaliteit voorop.

Basisstructuur
Omgevingsvisie
Harderwijk
III - Sociaal netwerk
Positief gezond-
heidfscentrum
bestaand
Positief gezond-
heidfscentrum
nieuw
Aan deze kaart kunnen geen
rechten worden ontleend.

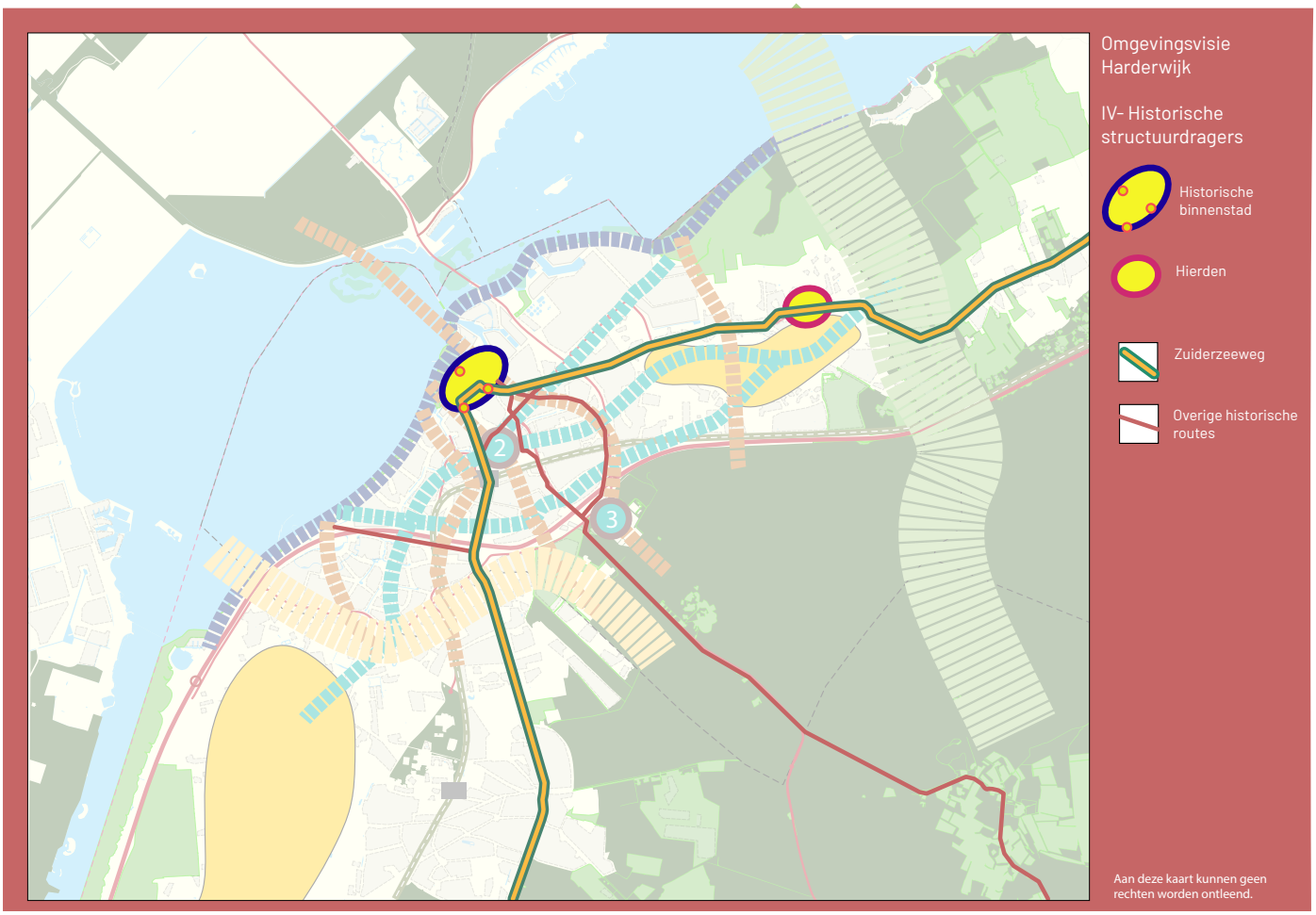
3.4. III - Sociaal netwerk

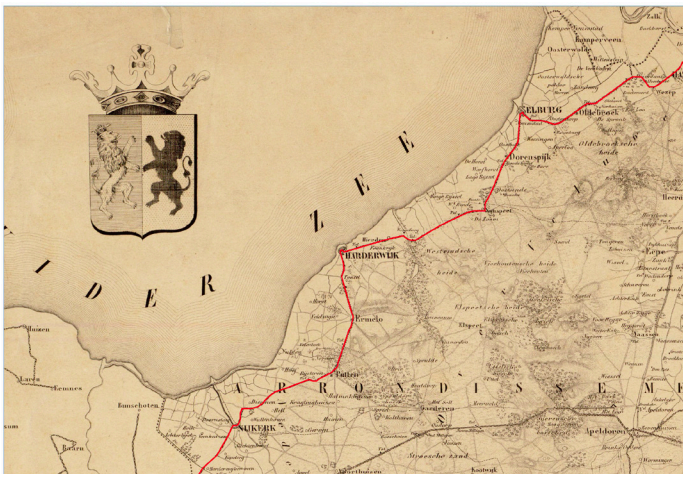
Trends
De inzet op een gezonde leefstijl onder jongeren werpt vruchten af. Er is een toename zichtbaar van eenzaamheidsgevoel, ook onder jongeren. Veel mensen hebben overgewicht met gezondheidsproblemen tot gevolg. Er is sprake van een dubbele vergrijzing: mensen worden steeds ouder en gemiddeld worden we steeds ouder. Dat betekent dat mantelzorgers ook steeds ouder worden en zelf (deels) hulpvrager worden. De extramuralisering (scheiding zorg en wonen) verhoogt de druk op vraag naar geschikte woonvormen. Uitstroom vanuit begeleid wonen loopt vast op geschikte woonoplossingen.

Positieve gezondheid/ mensgericht werken
Harderwijk kent binnenkort een positief gezondheidscentrum, te weten De Roef. In navolging daarvan is een netwerk van dergelijke voorzieningen in Harderwijk en Hierden wenselijk. Zo zijn de Kiekmure en de Bogen goede mogelijkheden. Daarnaast kan op buurt- of wijkniveau worden gedacht aan ontmoetingsruimten bij kerken, moskeeën, scholen, sportclusters (open club) of andere maatschappelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld de Harmonie aan de Deventerweg. Dit om daarmee de sociale cohesie in onze samenleving te bevorderen.

Op het niveau van de hele gemeente kunnen we de binnenstad beschouwen als 'onze huiskamer'. Een positief gezondheidscentrum is een plek waar mensen uit hun isolement kunnen komen en betrokken kunnen worden bij allerlei sport, cultuur en dagbestedingsactiviteiten.

Uitgangspunt omgevingsvisie
In de omgevingsvisie wijzen we plekken voor ontmoetingscentra aan dicht op de doelgroepen en in combinatie met andere voorzieningen op stads-, wijk- en buurtniveau.

Omgevingsvisie
Harderwijk
IV- Historische
structuurdragers
Historische
binnenstad
Hierden
Zuiderzeeweg
Overige historische
routes
Aan deze kaart kunnen geen
rechten worden ontleend.
2
3

HARDERWIJK
ELBURG
Ermelo
Putten
NUKERK

3.5. IV - Historische structuurdragers

Trends
Behoud van het erfgoed, zowel in het historisch centrum als daarbuiten en in Hierden/buitengebied wordt steeds meer gewaardeerd, zowel door eigen inwoners als toeristen. Het fysieke erfgoed moet niet als losse onderdeel worden gezien. Het gaat om het totaalplaatje van het fysiek erfgoed, de verhalen erachter, de ambachten en het actueel gebruik in deze tijd. De Zuiderzeestraatweg blijven waarderen en daarom geen erven laten dichtgroeien. De beschrijving van Hierden verdient meer aandacht: wordingshistorie (Selhorst). Oude verkavelingsstructuren (h)erkennen/sfeer behouden. Ook is meer aandacht gewenst voor varend historisch erfgoed.

Harderwijk kent een rijke historie en dat zien we in de historische kernen van Hierden en Harderwijk.

De Zuiderzeestraatweg is een belangrijke regionale historische verbindingsweg, ze is opengesteld in 1830. In 1927 wordt de Zuiderzeestraatweg opgenomen in het Rijkswegenplan. Met 64,4 km is dit op dat moment het langste rijkswegtracé in het land.

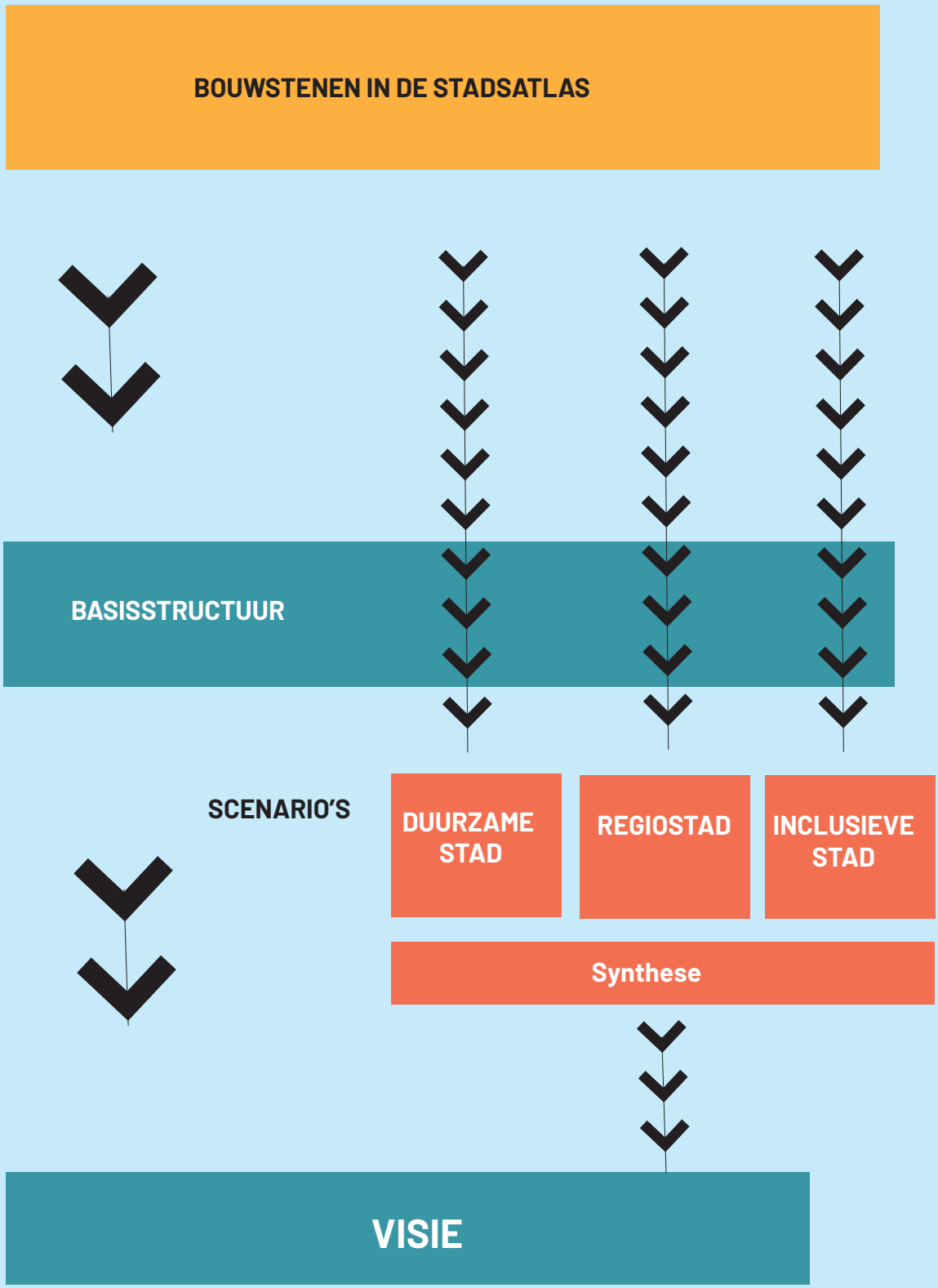
De Zuiderzeestraatweg is van grote invloed geweest op de ontwikkeling van de dorpen en de steden langs de voormalige Zuiderzeekust. De ruimtelijke structuur van alle dorpen en steden wordt erdoor bepaald. Veel historische bebouwing is gericht op deze weg. Zoals een groot aantal landgoederen, kazernecomplexen, boerderijen, villa's, woonhuizen, fabrieken etc.

De route koppelt verschillende tijdsbeelden, landschappen, oude stadjes, dorpen en woongebieden langs de rand van de Veluwe. De doorgaande verkeersfunctie is inmiddels op veel plekken verdwenen.

De kaart toont nog een paar historistische routes, zoals de Boekhorstlaan en de Molenweg. Deze wegen zijn alle goed te zien op de luchtfoto van 1949.

Uitgangspunten omgevingsvisie
Met het vastleggen van een structuur met belangrijke elementen voortkomend uit het rijke verleden ontstaat meer waardering voor de omgeving, identiteit van plekken, buurten en wijken en hun historische context.

Opbouw van de visie

4 Ontwikkelperspectief

4.1. Drie scenario's

In het vorige hoofdstuk is de benodigde basisstructuur geschetst. De scenario's bouwen daarop voort. Gekeken is vanuit het accent vanuit drie invalshoeken: duurzaamheid, regio en inclusiviteit. In deze scenario's is verkend hoe we dat zo goed mogelijk voor elkaar krijgen. Daarna is gekeken naar een perspectief hoe zaken met elkaar gecombineerd kunnen worden om daarmee een zo optimaal mogelijke toekomst te creëren. Het ontwikkelingsperspectief voor de komende decennia schildert een pallet aan keuzes die in de omgevingsvisie gemaakt moeten worden op álle belangrijke onderwerpen.

Duurzame stad
In het scenario Duurzaamheid wordt gekeken vanuit de zogenaamde sustainable goals op basis van de draagkracht van het natuurlijke systeem. Wat kunnen we aan als we tegelijkertijd klimaat adaptief en biodivers willen worden, zorgvuldig met grondstoffen en afvalstromen om willen gaan (circulair leven) en over willen stappen op nieuwe energiesystemen die minder milieubelastend zijn: de 'Duurzame stad'.

Regiostad
Het scenario Harderwijk Regiostad beschouwt de ontwikkeling van Harderwijk als complete stad voor een grotere regio. De vraag uit de markt naar functies, waaronder wonen, bedrijfs- en kantoorlocaties bepaalt wat er gebouwd wordt. Veel aandacht ook voor zorg en onderwijs.

Inclusieve stad
In het scenario Inclusiviteit staan wensen en behoeften van de inwoner, ondernemer, bezoeker centraal. Hoe zorgen we ervoor dat we samenleven, naar elkaar omzien, mee kunnen doen en de stad in alle verschillende behoeftes voorziet.

Omgevingsvisie Harderwijk

SCENARIO/ VISIE

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

4.2. Scenario 'Duurzame stad'

Motto
Met duurzaamheid draait het niet allen om het hier en u, maar ook om het elders en later. Dat betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven.

In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie minimaal dezelfde kansen als de huidige generatie. In dit scenario beantwoorden we de vragen/wensen uit de samenleving vanuit het duurzame perspectief. Duurzaam ontwikkelen betekent keuzes maken en het anders doen dan in de afgelopen decennia.

Bouwen
We bouwen in dit scenario liever hoog dan breed. Met andere woorden: op het maaiveld houden we ruimte over voor groen en ontmoetingsplekken. Parkeren gaat onder het maaiveld.

Mobiliteit
Autobezit én autogebruik worden ontmoedigd door fiets- en wandelinfrastructuur te versterken en uitnodigend te maken. We leggen snelfietspaden aan. We laten autonoom rijdende shuttles auto's verdrijven. We worden fietsstad nr. 1 van Nederland. (Tweede) auto's worden vervangen door deelautosystemen. De elektrificatie van het wagenpark wordt 100%. Auto's blijven aan de rand van de wijk met oplaadmogelijkheden bij iedere parkeerplek. Parkeren is niet langer gratis en tweede of derde auto's worden zwaarder belast. Vrachtvervoer komt de stedelijke omgeving niet meer in. We ontwikkelen een distributiesysteem aan de rand van de stad nabij de A28. We maken milieuzones in de stad waarbij vervuilende dieselauto's worden geweerd. In de omgeving van het NS-station wordt een mobiliteitshub gerealiseerd.

Energie
Betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor iedereen. In 2031 is de CO2 uitstoot met 45% verminderd. Om dat doel te behalen zullen we alle mogelijkheden voor windenergieturbines en zonne-energie moeten benutten. Wijken worden aardgasvrij en warmtenetten doen hun intrede. Uitstel is geen optie en het moet binnen de gemeentegrenzen worden opgelost. Wel wordt gekeken naar warmteaanbieders in buurgemeenten. Voor deze verschillende niveaus wordt ruimte (zogenaamde huiskamers) gecreëerd om met elkaar allerlei onderwerpen te bespreken. Dat kan bijvoorbeeld in basisschoolgebouwen, sportaccommodaties, verenigingsgebouwen of kerken en moskeeën.

Voeding/detailhandel
Het kopen van lokaal geproduceerde producten wordt gestimuleerd.

Circulair
Afvalstoffen worden grondstoffen en kringlopen worden gesloten. Dat betekent dat nieuw te bouwen objecten voor zover mogelijk circulair worden gebouwd. Dat houdt in dat de materialen die we toepassen herbruikbaar zijn, opgenomen worden in het Materialenpaspoort en liefst lokaal geproduceerd om daarmee transport zoveel als mogelijk te beperken. We bouwen ook multifunctioneel, levensloopbestendig/flexibel en energieneutraal. We houden rekening met ruimte voor klimaat adaptieve mogelijkheden waarbij wateropvangbassins in droge tijden geschikt zijn als bijvoorbeeld basketbalveld of ontmoetingsplek. Het afvalsysteem wordt 100% recyclen.

Bodem en water
Bodem, lucht en waterkwaliteit behouden en verbeteren. We kijken meer dan in de afgelopen decennia naar de ondergrond en zoeken weer de hechting daarmee, d.w.z. de bodem geeft de geschiktheid aan voor te bepalen doeleinden. Daarnaast bepaalt het watersysteem de keuzes in het ruimtegebruik. We beperken hittestress en droogte en voorkomen wateroverlast. Gezien de grote opgaven vanwege de veranderingen in het klimaat en de te verwachten extremen zowel qua perioden van droogte als perioden van wateroverlast is water een leidend principe. Broeikasgassen moeten verminderen door inzet op elektrisch rijden, sanering intensieve pluimveehouderij.

Biodiversiteit
We behouden en verbeteren de natuur. Ecosystemen moeten worden beschermd, hersteld en duurzaam gebruikt. De hele stad is natuur. Natuur inclusieve inrichting van plekken wordt uitgangspunt in de omgevingsvisie. Groene structuren in de stad zoals beschreven bij de basisstructuur bieden tevens kansen voor wateropvang, voorkomen van hittestress en biodiversiteit, fiets- en wandelpaden en geeft gelegenheid tot het creëren van ontmoetingsruimten (buurtevenementen, stadstuinen, speelplekken en fitness-toestellen) die de sociale cohesie in de buurt versterkt. Straten in de wijk worden in overleg met bewoners indien wenselijk omgebouwd tot hofjes met parkeren aan uiteinden en groene structuren middenin met geïntegreerde klusschuren, stadstuinen.

Groen
Alle grond zowel particulier als publiek heeft een waterinfiltratiedoel: samen klimaatadaptief.

Sociaal
Veel aandacht in dit scenario gaat uit naar gezondheid: een gezonde en veilige leefomgeving. Met gerichte educatie worden inwoners bewust gemaakt van de grote opgaven. Om de bewustwording onder jongeren te vergroten wordt scholen lesmateriaal aangeboden.

Omgevingsvisie Harderwijk

SCENARIO/ VISIE

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

4.3. Scenario 'Regiostad'

Motto
Wat doen we zelf, wat doen we voor de regio?
Hoe versterken we de samenwerking?

In dit scenario denken we vanuit de gemeente als plek in de regio om te wonen, te werken en te recreëren. Vanuit dit scenario denken we aan de kansen die zich voordoen om nieuwe woningen, kantoren of bedrijventerreinen te bouwen of aan te leggen. In het scenario Regiostad worden alle ruimteclaims onderzocht en worden de mogelijkheden verkend.

Wonen
De vraag naar nieuwe woningen is enorm hoog en in dit scenario zetten we alles op alles om gebieden die hun functie verliezen of al hebben verloren om te zetten in de woningbouwlocaties. Dat betekent dat naast gebieden als Waterfront en Drielanden Harderweide ook gebieden als Kranenburg Noord; Nieuw Weiburg, Drielanden Noord en locaties als het Eendengebied, de locatie van de Welkoop en het Dolfinariumeiland geherstructureerd gaan worden.

Kan op het Dolfinariumeiland de dagrecreatie gecombineerd worden met woonvormen en voorzieningen zoals een theater, hotel en recreatieve activiteiten gericht op het Wolderwijd.
Hoe kunnen woonwijken autoluw worden, bijvoorbeeld door het realiseren van een hoogwaardig autonoom rijdend shuttle-vervoer. In de wijk krijgen fietsers en wandelaars alle ruimte.

Ten behoeve van woningdifferentiatie wordt het wenselijke woningbouwprogramma per wijk bepaald. We stellen in de omgevingsvisie een ideale mix van typologie woningen (huur/koop; goedkoop/midden/duur) vast en leggen dit vast zodat marktpartijen van tevoren welk programma in welke wijk wenselijk is om die ideale mix te bereiken.

Bouwen
Welke plekken zijn vanwege functieverlies aan sanering of herstructurering toe. Wat kunnen we met deze plekken en hoe intensief gaan we dat bebouwen of gebruiken onder voorwaarden vanuit de basisstructuur.

Mobiliteit
In mobiliteit wordt gewerkt met een prioritering per vervoersmodaliteit (wandelen, fietsen, openbaar vervoer, Mobility as a service (M.a.a.s.) en ten slotte privé-auto's) en laten marktpartijen daarin participeren.

Het stationsgebied wordt een moderne aansprekende mobiliteitshub waar alle vormen van elektrisch en openbaar vervoer bijeenkomen. Lopen, fietsen en OV hebben de boventoon. Slimme systemen (apps e.d.) maken het de reiziger gemakkelijk om van de ene vorm over te stappen op de andere vorm. Autonoom rijdende shuttles verbinden het NS-station met het Sint Jansdal en de binnenstad en het vernieuwde Dolfinarium. Ook het overloopterrein en vliegveld Lelystad wordt verbonden aan dit shuttlevervoer alsmede onze buurgemeenten Ermelo en Zeewolde. Ook het Bouw&Infrapark wordt beter verbonden met de OV-mogelijkheden.

Met de gemeenten Ermelo en Zeewolde wordt een verbeterde lokale verbinding gerealiseerd via Horst naar Zeewolde voor fiets en OV-vervoer.

Regionale voorzieningen
Het ziekenhuis Sint Jansdal ontwikkelt zich als een centrum van zorg-, opleiding, en expertise. Aansluiting van onderwijs en zorgwerkgevers wordt versterkt alsmede woon/zorg producten.

Economie
Het ideale vestigingsklimaat voor ondernemers in detailhandel, industrie of Horeca wordt gecreeerd. De gemeente helpt werkgevers aan een goed vestigingsklimaat door een goede bereikbaarheid, voldoende woningen en ruimte om te ondernemen.

Het bedrijventerrein aan de Zandlaan wordt ontsloten vanaf de A28 waardoor ca. 6 ha. bedrijventerrein wordt ontsloten en daarmee wordt de wijk Stadsdennen gevrijwaard van te zwaar transport. Deze nieuwe ontsluiting is tegelijkertijd ook bedoeld om het bedrijventerrein Overveld beter te ontsluiten en kan op termijn ook de nieuw te bouwen woonwijk in het Eendengebied ontsluiten.

Sociaal
Hoe nabij het NS-station een multifunctionele Challenge boulevard te ontwikkelen. Een Challengeboulevard is een uitdagende omgeving die met name jongeren perspectief kan bieden op een goede loopbaan door een combinatie van onderwijsvormen, praktijklesmogelijkheden, de Techniekacademy een Care-academy met dependance van Hbo-onderwijsinstellingen. Dit wordt gecombineerd met een omgeving geschikt voor startups, flexwerken en congresmogelijkheden.

Samen met buurgemeenten wordt een volwaardig theater ontwikkeld. Een dergelijke voorziening maakt de regio aantrekkelijker. De spin off daarvan komt ten goede aan een bredere regio

Omgevingsvisie Harderwijk

SCENARIO/ VISIE

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

4.4. Scenario 'Inclusieve stad'

Motto
In de inclusieve stad gaan we er vanuit dat iedereen in staat is om mee te kunnen doen.

In het scenario 'Inclusieve stad' gaat het om de behoeften die bestaan in de samenleving. Hoe gaan we in de gebouwde omgeving antwoord geven op vragen als inclusiviteit.

Het principe achter inclusiviteit is dat iedereen kan én mag meedoen. Dat lijkt vanzelfsprekend maar is voor sommige mensen minder eenvoudig dan voor anderen.

Wonen
Mensen mogen rekenen op een passende (betaalbare) woning met een prettige directe leefomgeving, met voldoende mogelijkheden om te ontspannen, te bewegen, te sporten of te spelen in de openbare ruimte.

In dit scenario wordt wonen georganiseerd met zorg van medebewoners en met omzien naar elkaar. Dat kan in woonomgevingen waar in VVE-constructies heel concreet geregeld is dat mensen zorg voor elkaar hebben. Dat kan ook door bij (nieuwbouw) woningen als eis mee te nemen dat woningen geschikt zijn om zorg te verlenen of te bewonen door mensen met een beperking.

In de inclusieve stad wordt gezocht naar mogelijkheden in woningdifferentiatie om sociale cohesie in de wijk of de buurt te verhogen. Zo worden wijken gemêleerd met een ideale samenstelling van koop/huur in verschillende prijscategorieën. Ook wordt de flexibiliteit van woningen verhoogt met flexwonen, tijdelijk wonen, woningsplitsing en levensloopbestendigheid.

Mobiliteit
Ervan uitgaan dat alle voorzieningen gemakkelijk en eenvoudig te bereiken zijn. Dat betekent dat in het kader van de verkeersveiligheid knelpunten in de infrastructuur worden weggenomen zoals bijvoorbeeld een ongelijkvloerse kruising van de Deventerweg/Hoofdweg met de spoorlijn. Ook wordt een duidelijke prioritering aangebracht in de vormen van mobiliteit, het zogenaamde Stappen, Trappen, OV, Mobility as a service, Privé auto-principe (S.T.O.M.P.).

Economie
In de inclusieve stad zorgen we voor korte lijntjes tussen ondernemers, onderwijs en overheid in een open, ontspannen en ondernemende houding. We bieden hulp aan start-ups en experimenteren met nieuwe vormen van ondernemerschap. Er worden nieuwe broedplaatsen van creatief ondernemerschap gecreëerd die worden verbonden met onderwijs en overheid.

Voorzieningen
In de inclusieve stad gaat het dus om mensen en al hun wensen op het gebied van sport, onderwijs, cultuur, wonen, zorg, mobiliteit, welzijn, arbeid, etc. Dat betekent dat we op al deze onderwerpen steeds denken vanuit de behoefte van de samenleving.

In de inclusieve stad kan én mag iedereen genieten van goed onderwijs, liefst in een omgeving die uitdaagt tot leren en perspectief biedt op een goede toekomst met een passende baan. Dat vraagt om de inzet op een 'Challengeboulevard';

Mensen moeten kunnen meedoen aan of genieten van culturele evenementen of kunstbeoefening om daarmee onderdeel te mogen zijn van de samenleving. Dat vraagt om toegankelijkheid van culturele voorzieningen, dat vraagt om voldoende mogelijkheden tot kunstbeoefening op verschillende plekken in de stad (Stad als podium).

Er ontstaat een laagdrempelige, multidisciplinaire samenwerking tussen professionals en vrijwilligers, die
1. Mensen kunnen ondersteunen op diverse gebieden: juridische- en/of financiële advisering, gezondheidszorg en leefstijlcentra (positieve gezondheid).;
2. Buurten kunnen ondersteunen bij buurtactiviteiten zoals Stads- en volkstuinen aanleggen (Samen kleuren we de stad) groenonderhoud, buurt-BBQ's;
3. Wijken helpen in het scheppen van sociale cohesie.

Zo werken bijvoorbeeld de gemeente (wijkmanagers, wijkbeheerders, snel herstel), de woningbouwcorporaties, VVE's en individuele burgers samen om na te denken over de herstructurering van hun wijk waarbij bijvoorbeeld zaken als openbaar groen, parkeren, onderhoud en veiligheid aan de orde komen.

Er wordt ruimte (zogenaamde huiskamers) gecreëerd om met elkaar allerlei onderwerpen te bespreken. Dat gebeurt in bijvoorbeeld 'positieve gezondheidscentra' maar ook in de binnenstad als huiskamer of bij scholen, kerken en moskeeën of sportaccommodaties.

Kleinschalige woonvoorzieningen, zoals een gastenhuis of begeleid wonen worden gesitueerd rond voorzieningencentra zoals (wijk)winkelcentra en MFA's. De locatie rondom het Sint Jansdal ziekenhuis wordt versterkt met diverse aanvullende of complementaire zorgfuncties.

In dit scenario worden meer functies gecombineerd met multifunctioneel ruimte- en gebouwgebruik: kinderopvang/BSO organiseren bij sport-, cultuur-, scouting- of schoolvoorzieningen.

Openbare ruimte
In het fysieke domein gaat het in ieder geval om toegankelijkheid. De openbare ruimte en publiek toegankelijke gebouwen moeten zodanig zijn ingericht dat het voor niemand belemmeringen opwerpt.

Uitgaande van de basisstructuur kun je de groenstructuur door de stad benutten om daarin wandel-, jog- en fietspaden aan te leggen. In die groenstructuur zijn allerlei mogelijkheden om te werken aan een gezond lichaam. Ook betekent het dat het fijner en leuker wordt om in de stad de fiets in plaats van de auto te pakken om een boodschapje te doen, kinderen naar school te brengen of naar je werk te gaan. De openbare ruimte wordt uitnodigend om te bewegen, te verblijven, te ontmoeten en evenementjes te organiseren op verschillende niveaus met interessante, leuke, verrassende plekken, zoals nu de Oude eik, het Strandeiland en het Crescentpark.

Sociaal
Maar het gaat in de inclusieve stad niet alleen om het faciliteren door de overheid bij beperkingen. Maar méér nog over hoe inwoners zich tot elkaar verhouden. Een inclusieve samenleving betekent dat inwoners met verschillende geloofsovertuigingen (of geen geloof), tegengestelde ideologieën, uit verschillende klassen of sociale groepen, met diverse seksuele oriëntaties, kunde of beperkingen, elkaar welkom heten en respecteren. (Bron: Inclusieve samenleving in Harderwijk, Inventarisatie 2021, Gem. Harderwijk).

Omgevingsvisie Harderwijk

SCENARIO/ VISIE

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

4.5. Toekomstperspectief

De beschreven scenario's hebben allen veel goeds in zich. Het toekomstperspectief dat voorligt en op basis waarvan de omgevingsvisie geschreven moet worden bevat componenten uit alle drie scenario's. Eerder in dit document hebben we gesteld dat we twee belangrijke uitgangspunten willen borgen:

1. Het welbevinden van onze burgers staat voorop
2. Het natuurlijk systeem is drager voor de ontwikkeling.

Het scenario van de inclusieve stad én het scenario duurzame stad zijn principes worden van waaruit we werken. Door naar het grotere geheel te kijken zoals in het scenario Regiostad en onze directe buren te betrekken bij onze opgaven kunnen we als agglomeratie van 100.000+ regio meer voor elkaar betekenen. Zoals zo vaak is het daarom ingewikkeld om te kiezen tussen de geschetste scenario's in de wetenschap dat het ene scenario, de andere niet uitsluit. Wel kunnen accenten worden gelegd en prioriteiten worden gesteld.

Willen we met zijn allen toekomstperspectief houden dan zal het belangrijkste uitgangspunt moeten zijn nu de juiste stappen te nemen waarin we goed nadenken over de consequenties voor generaties na ons. We zullen flexibiliteit moeten inbouwen in de planontwikkeling die soms veel tijd neemt waardoor we ingehaald worden door de realiteit van morgen. We zullen dus steeds onze ogen en oren moeten openhouden voor de trends en ontwikkelingen die gaande zijn. Waarbij we zo goed als kan, anticiperen op nieuwe technologieën (zoals SMART-city; Internet of things; mobiliteits-hubs, etc.) en de markt uitdagen ons mee te nemen in de mogelijkheden. Maar bovenal zullen we steeds moeten checken aan de behoeften van de individuele burger als onderdeel van de samenleving. Uitgaande van de eerder beschreven basisstructuur betekent dat voor het toekomstperspectief:

In het toekomstperspectief werkt de gemeente aan een samenleving die zich samen verantwoordelijk voelt. Dat betekent dat er openbare plekken en voorzieningen komen (of worden behouden) die ruimte bieden aan buurt- en wijkinitiatieven, waar belangen van woongemeenschappen de voorkeur krijgen bij het individueel belang of het marktbelang, waar we oog hebben voor ieders mogelijkheden en uitdagende omgevingen creëren waar mensen zich kunnen ontwikkelen zoals op een Challengeboulevard.

Duurzaamheid is een leidend principe voor iedere ontwikkeling. Met duurzaamheid draait het niet alleen om het hier en nu, maar ook om het elders en later. Dit betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven. In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie dezelfde kansen als de huidige generatie.

Woningen worden gebouwd op plekken waar de bestaande functie verdwijnt of niet langer levensvatbaar is en dat is bepalend voor de verdere groei. We bouwen buiten de bebouwde kom alleen laag (tot 3 lagen of 12 meter) en in de bebouwde kom tot middelhoog (6 woonlagen of max. 18 meter). Voor hoogbouw komen alleen plekken nabij belangrijke voorzieningen (zoals winkelcentra of OV verbindingen) of daar waar het van architectonisch toegevoegde waarde is.

In het programma wonen wordt uitgewerkt welke typologie woningen in welke wijk gebouwd kan worden waarmee we streven naar een optimale mix van koop en huur in alle prijsklassen en voor alle doelgroepen waaronder woonwagenbewoners, spoedzoekers (bijvoorbeeld mensen in gebroken relaties), arbeidsmigranten en statushouders.

Op weg naar 2040 is de openbare ruimte meer en meer het domein van wandelaars en fietsers en is de auto (en het vrachtverkeer) te gast. Zwaar vrachtverkeer alsmede vervuilende dieselauto's worden uit gezondheidsoverwegingen geweerd uit de woonomgeving door zonering. Aan de rand van de stad wordt een stadsdistributiecentrum opgezet.

Een en ander is soms alleen mogelijk bij voldoende potentieel. Daarom zoeken we de verbinding met onze partners Ermelo en Zeewolde en zoeken de aansluiting op thema's waar we complementair zijn. Hoogwaardig openbaar vervoer, zoals autonoom rijdende shuttles), snelfietswegen zijn cruciaal voor het maken van verbinding met de woongemeenschappen van onze buren. Letterlijk gaan de drie gemeente op weg naar een nieuwe verbinding voor duurzaam vervoer via de zuidkant tussen Ermelo, Zeewolde en Harderwijk waardoor elkaars kwaliteiten veel beten tot hun recht gaan komen.

Omgevingsvisie Harderwijk

SCENARIO/ VISIE

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

5 Doelgerichte accenten

De doelgerichte accenten en voorzieningen zijn die thema's die bijzondere (politieke) aandacht verdienen en waar in de Omgevingsvisie richtinggevende uitspraken over worden gedaan:

- Een inclusieve (en dus toegankelijke) samenleving waarin de gemeente de opdracht heeft om te komen tot een samenleving, waarin iedereen kan, mag en blijft meedoen.
- Florerende stadseconomie en promotie, levendige binnenstad, goed vestigingsklimaat en toeristische hotspot
- Regionaal voorzienende stad met hoge kwaliteit van zorg met Sint Jansdal, sterke onderwijsinstellingen, vitale sportverenigingen en kwalitatief goede sportaccommodaties en een breed cultureel aanbod met een of meerdere binnenpodia.

Grote projecten als Waterfront, Harderweide, Nieuw Weiburg, Lorentz III en geluidswal A28 worden geïntegreerd in het ontwikkelperspectief. Ook onderwerpen als mobiliteit, verkeersveiligheid en parkeren krijgen daarin aandacht.

6 Gebiedsagenda

Iedere gemeente in Nederland werkt aan een omgevingsvisie, zo ook onze buurgemeenten Ermelo en Zeewolde. Veel van de opgaven die Harderwijk kent spelen ook bij de buurgemeenten. Daarnaast worden voorzieningen in de drie gemeenten door inwoners van gemeenten over en weer gebruikt. Dat betekent ook dat wij in de omgevingsvisie ook nadrukkelijk meekijken met onze buurgemeenten en we samen met hen kijken welke gemeenschappelijke opgaven we hebben en hoe we met ieders afzonderlijke kwaliteiten kunnen inspelen op de opgaven.

In samenwerking met de provincies Gelderland en Flevoland wordt gekeken op welke onderwerpen we samen kunnen werken. Ook is het denkbaar dat we na een traject van afzonderlijke omgevingsvisies gezamenlijk stappen zullen zetten om te komen tot een gezamenlijke omgevingsvisie.

COLOFON

Versie 2 november 2021

Kerngroep omgevingsvisie Harderwijk

Gemeente Harderwijk
Henk Maas
Celine Cram
Martijn den Braven
Willeke van Santen
Barbara Does
Mahatma Geerdink

GrondRR
Vincent Grond